

SHERIA YA VYAMA VYA USHIRIKA
(SHERIA NA. 6 YA MWAKA 2013)

MASHARTI

(Yametungwa chini ya kifungu cha 52)

**MASHARTI YA CHAMA CHA USHIRIKA WA AKIBA NA MIKOPO TANESCO
(TANESCO SACCOS LTD)**

MPANGILIO WA MASHARTI

Sharti

Kichwa cha matakwa

SEHEMU YA KWANZA

MASHARTI YA AWALI

1	Dondoo na Masharti kuanza kutumika
2	Tafsiri

SEHEMU YA PILI

TAARIFA ZA CHAMA

3	Jina la Chama
4	Anuani ya Chama
5	Mfungamano wa Pamoja
6	Eneo la shughuli za Chama
7	Tarehe ya kusajili
8	Mwaka wa fedha

SEHEMU YA TATU

MADHUMUNI

9 Madhumini ya Chama

SEHEMU YA NNE

UANACHAMA

10 Sifa za uanachama

11 Taratibu za kujiunga katika Chama

12 Kushughulikia maombi ya uanachama

13 Taarifa ya kukataliwa uanachama

14 Kiingilio, Hisa na Akiba

15 Mrithi wa mwanachama

16 Kukoma uanachama

17 Malipo ya haki za mwanachama aliyejitoa au kufukuzwa uanachama

18 Kusimamishwa na kufutiwa uanachama

19 Kujiunga tena uanachama

20 Wajibu wa Mwanachama

21 Haki za mwanachama

22 Stahili za mwanachama aliyekoma kuwa mwanachama

23 Dhima ya mwanachama

24 Ajira katika Chama

SEHEMU YA TANO

FEDHA NA MALI ZA CHAMA

25 Vyanzo vya fedha

26 Mali za Chama

27 Mali za Chama kuwekwa Rehani

SEHEMU YA SITA

TARATIBU ZA AKIBA, HISA ZA HIARI NA MIKOPO

28 Chama kuandaa Sera

29 Uwekaji wa Akiba na Hisa za hiari

30 Utunzaji wa kitabu cha mwanachama

31 Mikopo kwa wanachama

32 Kamati ya Usimamizi kusimamia utoaji wa mikopo

SEHEMU YA SABA

UHIFADHI WA FEDHA ZA CHAMA

33 Uhifadhi wa fedha za Chama

SEHEMU YA NANE

MATENGO NA MGAO WA ZIADA

34 Mfuko wa matengo ya kisheria

35 Mfuko wa elimu na mafunzo

36 Mgawo wa ziada halisi

SEHEMU YA TISA

MIKUTANO YA CHAMA

37 Wajumbe wa Mkutano Mkuu

38 Vikao vya matawi

39 Viongozi wa matawi (Wawakilishi)

40 Majukumu ya viongozi wa matawi

41 Mamlaka ya Mkutano Mkuu

42 Mkutano Mkuu wa mwaka

- 43 Mkutano Mkuu wa Kawaida
- 44 Mkutano Mkuu Maalum
- 45 Notisi ya Mkutano Mkuu
- 46 Akidi ya Mkutano Mkuu
- 47 Mwenyekiti wa Mkutano Mkuu
- 48 Upigaji kura katika Mkutano Mkuu
- 49 Muhtasari wa Mkutano Mkuu

SEHEMU YA KUMI

BODI YA UONGOZI NA KAMATI YA USIMAMIZI

- 50 Bodi ya Chama
- 51 Kukoma Ujumbe wa Bodi
- 52 Vikao vya Bodi ya Chama
- 53 Muhtasari wa Vikao vya Bodi ya Chama
- 54 Kazi za Bodi ya Chama
- 55 Kazi za Mwenyekiti wa Bodi ya Chama
- 56 Kazi za Makamu Mwenyekiti
- 57 Sifa za Mjumbe wa Bodi ya Chama na wa Kamati ya Usimamizi
- 58 Kazi za Meneja
- 59 Kamati ya Usimamizi
- 60 Kazi za Kamati ya Usimamizi
- 61 Kamati ya Mikopo
- 62 Wajibu wa Kamati ya Mikopo au Kamati ya Kitaalamu
- 63 Akidi ya Vikao vya Kamati ya Mikopo
- 64 Rufaa dhidi ya maamuzi ya Kamati
- 65 Sababu za Chama kufutwa

66 Ufilisi

SEHEMU YA KUMI NA MOJA

MASHARTI MENGINEYO

67 Viongozi kutunza siri

68 Chama kuungana na taasisi nyingine

69 Bima ya mali na fedha za Chama

70 Mabadiliko ya Masharti

71 Utatuzi wa migogoro

72 Mgongano wa tafsiri ya Masharti

SHERIA YA VYAMA VYA USHIRIKA
(SHERIA NA. 6 YA MWAKA 2013)

MASHARTI

(Yametungwa chini ya kifungu cha 52)

MASHARTI YA TANESCO SACCOS LTD

SEHEMU YA KWANZA

MASHARTI YA AWALI

- Dondoo na Masharti kuanza kutumika **1** Masharti haya yatajulikana kama Masharti ya TANESCO SACCOS Ltd na yataanza kutumika mara baada ya kuidhinishwa na kusajiliwa na Mrajis.
- Tafsiri **2** Katika Masharti haya, isipokuwa kama muktadha unahitaji vinginevyo:
- a) **Afisa Mikopo:-** ni mtu aliyeajiriwa na Chama kwa ajili ya kupitia na kuchambua maombi ya mikopo yanayowasilishwa na wanachama na kufanya ufuatiliaji wa marejesho ya mikopo hiyo;
 - b) **Akiba:-** Ni kiasi cha fedha kinachowekwa na mwanachama kwa ajili ya kupata faida kwa kuzingatia masharti yaliyoainishwa na fedha hiyo inaweza kuchukuliwa au kutumika kama dhamana ya mkopo;
 - c) **Akidi:-** Ni idadi ya chini au toshelezi ya wajumbe wanaotakiwa kuhudhuria ili kikao au mkutano uwe halali;
 - d) **Amana:-** Ni fedha ambayo mwanachama anaweka katika Chama na anaweza kuichukua wakati wowote anapohitaji kwa mujibu wa masharti wa sera;
 - e) **Bodi ya Chama:-** Ni Bodi ambayo imechaguliwa na Mkutano Mkuu kwa ajili ya kusimamia shughuli za kila siku za Chama;

- f) **Chama**;-Ni Chama cha Ushirika wa Akiba na Mikopo TANESCO(TANESCO SACCOS Ltd);
- g) **Dhamana**:- Ni kinga kwa ajili ya mkopo uliochukuliwa ambayo inaweza kuwa Hisa za hiari, Amana, Akiba, nyumba, shamba, mitambo, vyombo vya usafiri au mali nyingine itakayokubalika kutumiwa kwa madhumuni hayo;
- h) **Hisa** :- Ni sehemu ya mtaji wa Chama ikijumuisha hisa za uanachama na za hiari.
- i) **Hisa za Uanachama**:- ni sehemu ya umiliki wa mtaji wa Chama ambayo inaweza kumilikiwa na mwanachama lakini haitakiwi kuzidi asilimia ishirini ya mtaji hisa wa Chama;
- j) **Hisa za hiari**: Ni sehemu ya uwekezaji unaofanywa na mwanachama ili kukuza mtaji wa Chama. Hisa hizi zinawekwa na mwanachama aliyekamilisha umiliki wa hisa za uanachama;
- k) **Kanuni** : ina maana Kanuni za Vyama vya Ushirika za mwaka 2015;
- l) **Kanuni za SACCOS**: ina maana Kanuni za Vyama vya Ushirika wa Akiba na Mikopo za mwaka 2014;
- m) **Afisa**: -Ni mtu mwenye wadhifa katika Chama ambaye atajumuisha Mwenyekiti, Makamu Mwenyekiti, Wajumbe wa Bodi, Kamati ya usimamizi, mjumbe Mwakilishi, Meneja Mkuu, Mhasibu Mkuu, Mkaguzi wa Ndani, Mhazini na wengine waliopewa mamlaka chini ya Sheria ya Vyama vya Ushirika;
- n) **Matlaba moja (common bond)**: Ni muungano mwa wanaushirika ndani ya jamii husika wenye lengo la ushirikiano wa kiuchumi.
- o) **Mrajis**: maana yake ni kama ilivyoainishwa kwenye Sheria ya Vyama vya Ushirika namba 6 ya mwaka 2013;
- p) **Sera ya Mikopo**:- Ni utaratibu au mwongozo uliowekwa na

wanachama kuongoza shughuli zote zinazohusiana na mikopo ili kufikia malengo yaliyowekwa kwa manufaa ya wanachama;

SEHEMU YA PILI

TAARIFA ZA CHAMA

- Jina la chama **3** Jina la chama ni TANESCO SAVINGS AND CREDIT COOPERATIVE SOCIETY LIMITED (TANESCO SACCOS Ltd.)
- Anuani ya chama **4** (1) Anuani ya Chama S. L. P. 54231, Dar es Salaam.
(2) Makao makuu ya Chama yatakuwa Mkoa wa Dar es Salaam
(3) Mabadiliko yoyote ya anuani, eneo la Ofisi ya Chama ni lazima yatolewe taarifa kwa maandishi kwa Mrajis wa Vyama vya Ushirika na mabadiliko hayo hayatasababisha marekebisho ya Masharti ya Chama.
- Mfungamano wa Pamoja **5** Mfungamano wa pamoja katika TANESCO SACCOS Ltd unajumuisha mwajiriwa/mstaafu wa Shirika la umeme TANESCO, TANESCO SACCOS, Wizara ya Nishati na Madini na taasisi zake na kampuni nyinginezo zitakazokubaliwa na Bodi ya Chama. Mfungamano huu unajumuisha mume/mke wa mwajiriwa kutoka waajiri waliotajwa.
- Eneo la shughuli za TANESCO SACCOS Ltd **6** Eneo la shughuli za TANESCO SACCOS Ltd ni Tanzania Bara.
- Tarehe ya kusajili **7** TANESCO SACCOS Ltd imesajiliwa tarehe 09 Mei 1968 na kupewa Hati Na 1843
- Mwaka wa fedha **8** Mwaka wa fedha wa TANESCO SACCOS Ltd utakuwa ni kipindi cha miezi kumi na mbili kuanzia tarehe moja ya mwezi Januari na kukomea tarehe thelathini na moja ya mwezi Desemba ya mwaka husika

SEHEMU YA TATU

MADHUMUNI

Madhumuni ya **9** Madhumuni ya kuanzishwa kwa TANESCO SACCOS Ltd ni kuinua, TANESCO SACCOS Ltd kuimarisha na kuendeleza hali ya kiuchumi na kijamii ya wanachama wake kwa kufuata Sheria, Kanuni na taratibu za Vyama vya Ushirika. Ili kufanikisha madhumuni haya, TANESCO SACCOS Ltd itafanya yafuatayo:-

- a) Kuhamasisha wanachama wake kujenga tabia ya kujiwekea akiba mara kwa mara;
- b) Kupokea na kutunza akiba, hisa na amana za wanachama kwa njia rahisi na salama huku ikilipa riba na gawio kadri wanachama watakavyokubaliana;
- c) Kutafuta vyanzo vya fedha ili kujenga na kuimarisha mtaji kwa ajili ya kutoa mikopo kwa wanachama kwa masharti na riba nafuu;
- d) Kuwaelimisha wanachama kujijengea tabia ya kukopa kwa busara na kutumia vizuri mikopo kwa ajili ya kuinua hali zao za maisha kiuchumi na kijamii;
- e) Kubuni na kutoa bidhaa mbalimbali za kifedha kwa wanachama ili waweze kushiriki zaidi katika kuimarisha mtaji wa Chama na mitaji yao binafsi na kuleta mvuto kwa wasio wanachama kujiunga na Chama;
- f) Kuweka kwa usalama fedha za Chama na wanachama kwa kuanzisha mipango ya kukabiliana na majanga na/au kuweka bima za fedha zinazofaa;
- g) Kuwashauri wanachama kuandaa mipango yao ya maendeleo katika kuwekeza mitaji kwenye miradi ya kiuchumi na huduma za jamii;
- h) Kutoa elimu kwa wanachama kuhusu dhana ya ushirika na manufaa

yake, ujasiriamali na tasnia nyingine zinazohusiana na miradi inayoendeshwa na kutekelezwa na wanachama wake; na

- i) Kufanya mambo mengine ambayo yataimarisha na kuendeleza hali ya uchumi wa Chama na wanachama.

SEHEMU YA NNE

UANACHAMA

Sifa za uanachama

10 Mtu yeyote anaweza kuwa mwanachama akiwa na sifa zifuatazo:-

- a) Awe na akili timamu;
- b) Awe muadilifu;
- c) Awe mwajiriwa wa kudumu au muda maalum/mstaafu wa Shirika la umeme TANESCO, TANESCO SACCOS, Wizara ya Nishati na Madini na taasisi zake na kampuni nyinginezo zitakazokubaliwa na Bodi ya Chama na mume/mke wa mwajiriwa kutoka waajiri waliotajwa kwenye fungamanisho.
- d) Awe tayari kushiriki kikamilifu katika shughuli zote za Chama;
- e) Asiwe na shughuli binafsi zinazofanana na shughuli za Chama;
- f) Awe amelipa kiingilio na kununua hisa kwa kadiri inavyotakiwa na Masharti haya.

Taratibu za kujiunga katika Chama

11 Mwanachama yeyote atajiunga kwa kufuata taratibu zifuatazo:-

- a) Muombaji uanachama atapeleka fomu ya maombi kwenye Bodi ya Chama itakayoainisha ni muombaji wa kutoka kundi gani.
- b) Ndani ya kipindi cha siku thelathini (30) Bodi iwe imeshughulikia ombi/maombi na kutoa jibu la kukubali au kukataa kwa muombaji/waombaji kuwa Mwanachama.
- c) Muombaji akikubaliwa kujiunga na Chama kwa mara ya kwanza atalipa kiingilio cha Tzs. 30,000 na kununua hisa sabini na sita (76) zenye thamani iliyoonyeshwa katika sera ya akiba, hisa na amana na kuendelea kununua hisa kila mwezi ili kukamilisha idadi ya hisa 152 za uanachama. Aidha, mwanachama anaweza kununua hisa kwa mkupuo mmoja au zaidi kulingana na uwezo wake.
- d) Chama kitakuwa na Daftari la Wanachama lenye maelezo muhimu ya Mwanachama yakihusisha hisa, mafungu yake ya kila mwezi na majina ya warithi.

Kushughulikia maombi ya uanachama **12** Maombi na uthibitisho wa uanachama utafuata utaratibu ufuatao:-

- a) Mtu yeyote atakayekuwa ametimiza sharti Na.10 na kuomba uanachama kwa kujaza fomu iliyoandaliwa na Chama, anaweza kujadiliwa na kukubaliwa/kukataliwa na Bodi ya Chama kuwa mwanachama;
- b) Pendekezo la Bodi ya Chama litapelekwa mbele ya Mkutano Mkuu kwa uthibitisho na uamuzi wa Mkutano Mkuu utakuwa wa mwisho;
- c) Mwombaji atakapokubaliwa na Bodi atatakiwa kulipa kiingilio na hisa.

Taarifa ya kukataliwa uanachama **13** Endapo maombi ya kujiunga na Chama yamekataliwa na Bodi ya Chama :-

- a) Bodi ya Chama itapaswa kumwandikia mwombaji barua ya kumjulisha kuhusu kukataliwa kwa maombi yake ikieleza sababu za kukataliwa na kurudishiwa fedha za kiingilio na hisa zote zilizopokelewa kutoka kwa mwombaji huyo; na
- b) Mwombaji ambaye maombi yake yamekataliwa na Bodi ya Chama anaweza kukata rufaa kwa maandishi kwa Mkutano Mkuu kupitia kwa Afisa Ushirika wa eneo husika ambaye ataiwasilisha kwenye Mkutano Mkuu ambao utatoa uamuzi wa mwisho.

Kiingilio, hisa na akiba **14** (1) Mwanachama atakapokubali kujiunga na Chama atapaswa:-

- a) Kulipa kiingilio cha shilingi elfu thelathini (30,000/=);
- b) Kununua hisa sita (6) za kwanza na hisa mia moja arobaini na sita (146) zilizobaki atapaswa kuzilipia katika kipindi kisichozidi miaka miwili.
- c) Kuweka akiba kila mwezi na akiba hiyo anaweza kuitumia kama

dhamana ya kukopea.

(2) Isipokuwa katika uchaguzi wa kwanza utakaofanyika katika Mkutano Mkuu wa Kwanza wa Chama, mwanachama ambaye atashindwa kutimiza matakwa ya sharti dogo (1) (b) hapo juu hataruhusiwa kugombea uongozi katika Chama.

(3) Viwango vya kiingilio, hisa na akiba vinaweza kubadilishwa kwa maamuzi ya Mkutano Mkuu.

(4) Mwanachama aliyekamilisha kulipia hisa zote atapewa hati ya kumiliki hisa.

Mrithi wa Kila Mwanachama atamteua mrithi/warithi wake ambao Mwanachama watakuwa na haki ya kulipwa akiba, amana na kurejeshewa hisa na faida kama ipo. Mwanachama atakuwa na haki ya kubadilisha jina la mrithi/warithi na kukitaarifu Chama kwa maandishi.

Kukoma uanachama **15** Uanachama utakoma kwa Sababu ya;

- a) Kujiuzulu mwenyewe baada ya kutoa taarifa ya siku sitini (60) ya maandishi kwa Bodi ya Chama.
- b) Kuachishwa uanachama kwa azimio litakaloungwa mkono na wanachama wasiopungua theluthi mbili (2/3) ya wanachama waliohudhuria katika Mkutano Mkuu.
- c) Kifo.
- d) Wazimu uliohibitishwa na Daktari.
- e) Kuhama Tanzania.
- f) Kukataliwa uanachama na theluthi mbili (2/3) ya Wanachama waliohudhuria katika Mkutano Mkuu baada ya kupewa nafasi ya kujitetea kwa kufanya makosa ambayo yanalazimu kukataliwa na Wanachama.
- g) Kukoma kwa ajira isipokuwa kwa Wastaafu ambao watapaswa kujaza fomu maalum ya kuendelea na uanachama.
- h) Iwapo hatachangia kiasi cha miezi mitatu mfululizo

Malipo ya haki za mwanachama aliyejitoe au kufukuzwa **16** Mwanachama aliyejitoe au kufukuzwa uanachama atalipwa haki zake zote baada ya kupita kipindi cha miezi miwili kuanzia siku ya kukoma uanachama baada ya kuthibitika kwa haki hizo na kulipa

uanachama madeni yote anayodaiwa kwenye Chama.

Kusimamishwa na **17** (1) Mwanachama anaweza kusimamishwa uanachama kufutiwa uanachama kutokana na:-

- a) Sababu zilizotajwa katika kanuni ya 39 (2) ya Kanuni za Vyama vya Ushirika za mwaka 2015;
- b) Kushindwa kurejesha mkopo kwa muda uliopangwa bila ya sababu yoyote inayokubalika;
- c) Kushindwa kuweka akiba kama ilivyoielezwa katika sera ya akiba , hisa na amana.

(2) Kabla ya kumsimamisha mwanachama uanachama, Menejimenti ya Chama itapaswa kumwandikia notisi ya kusudio la kumsimamisha uanachama mwanachama husika ikieleza sababu ya kusudio hilo na kumtaka kutoa maelezo ndani ya muda wa siku thelathini ya kwanini kusudio hilo lisitekelezwe.

(3) Menejimenti ya Chama itapaswa kuwasilisha kwenye kikao cha Bodi kinachofuata taarifa ya mapendekezo ya kusimamishwa uanachama pamoja na utetezi wa mwanachama husika ambapo Bodi ya Chama itapitia, kujadili na kutoa maamuzi.

(4) Bodi ya Chama ikiazimia kumsimamisha mwanachama itaelekeza Meneja Chama kumwandikia mwanachama husika barua ya kumtaarifu kuhusu kusimamishwa kwake kusubiri maamuzi ya Mkutano Mkuu.

(5) Bodi ya Chama itawasilisha taarifa ya kusimamishwa uanachama kwenye Mkutano Mkuu pamoja na mapendekezo yake na Mkutano Mkuu utapaswa kujadili na kutoa maamuzi ya kusimamishwa, kufutiwa uanachama au kubatilisha maamuzi ya Bodi.

(6) Baada ya uamuzi wa Mkutano Mkuu Bodi ya Uongozi

itapaswa kumjulisha mwanachama husika kwa maandishi kuhusu maamuzi hayo katika muda usiozidi siku saba tangu tarehe ya maamuzi.

(7) Mwanachama ambaye hataridhika na maamuzi ya Mkutano Mkuu atakuwa na haki ya kukata rufaa kwa Mrajis ndani ya muda wa siku thelathini tangu tarehe ya kupokea taarifa ya maamuzi ya Mkutano Mkuu.

Kujiunga tena uanachama **18** Mwanachama aliyepiuzulu, kuachishwa au kufukuzwa uanachama anaweza kujiunga tena kwa mujibu wa masharti haya ya Chama, baada ya kuonekana kuwa tabia yake imerekebika baada ya miezi sita (6)

Wajibu wa Mwanachama **19** Wajibu wa mwanachama wa TANESCO SACCOS utajumuisha:-

- a) Kukamilisha kununua hisa na kuweka akiba kwa kuzingatia Masharti ya Chama;
- b) Kufuata na kutekeleza Sheria ya Vyama vya Ushirika na Kanuni zake, Masharti ya chama, maamuzi ya Mkutano Mkuu na maelekezo mengine halali kwa mujibu wa Sheria za nchi;
- c) Kurejesha mkopo kwa wakati uliopangwa;
- d) Kutoa michango mbalimbali katika kuendeleza madhumuni ya Chama kadiri itakavyoamuliwa na Mkutano Mkuu;
- e) Kubeba dhamana endapo janga lolote litakipata Chama;
- f) Kuwa mwaminifu na kuonesha ushirikiano katika kutekeleza shughuli za Chama;
- g) Kudhamini mkopo wa mwanachama mwenzake isipokuwa kwamba mwanachama aliyedhamini hatakuwa na haki ya kudhaminiwa na mwanachama aliyemdhamini katika kipindi kile kile;

- h) Kulipa mkopo alioudhamini endapo mdhaminiwa/mkopaji atashindwa kulipa mkopo wake; na
- i) Kuhudhuria semina na mafunzo yanayotolewa na Chama.

Haki za Mwanachama

20 Mwanachama wa TANESCO SACCOS atakuwa na haki zifuatazo:

- i) Kushiriki kikamilifu katika shughuli za Chama na kuhudhuria mikutano yote inayohusika;
- ii) Kushiriki katika kutoa uamuzi wa mambo mbalimbali katika Mikutano Mkuu;
- iii) Kupiga kura chini ya misingi ya mtu mmoja kura moja bila kujali idadi ya hisa anazomiliki;
- iv) Kuchagua na/au kuchaguliwa katika Uongozi wa Chama.
- v) Kuwa na haki sawa kuhusu mali ya Chama na kudhibiti matumizi yake;
- vi) Kupatiwa huduma zozote zinazotolewa na Chama ilimradi amekidhi masharti yanayoambatana na huduma hiyo;
- vii) Kupatiwa taarifa mbalimbali za shughuli za Chama, muhtasari wa mkutano na nyaraka nyingine za Chama kwa ajili ya mapitio akiwa katika ofisi za Chama;
- viii) Kuitisha Mkutano Mkuu maalum kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Ushirika na Kanuni zake pamoja na masharti haya;
- ix) Kuteua Mrithi;
- x) Kukata rufaa dhidi ya maamuzi ya Bodi ya Chama na Mkutano Mkuu;
- xi) Kupokea gawio na faida nyingine kutoka katika shughuli za Chama kwa kuzingatia masharti; na

xii) Kupewa taarifa za akaunti zake katika Chama wakati wowote atakapozihitaji.

xiii) Huduma kwa mwanachama mpya zitatolewa mara baada ya kununua 50% ya hisa za uanachama.

Stahili za mwanachama aliyekoma kuwa mwanachama **21** Stahili za mwanachama aliyekoma uanachama kutokana na sababu zilizotajwa katika kipengele namba 16 cha masharti haya, zinaweza kutumika kama ifuatavyo:-

i) Kulipia mikopo na gharama zingine ambazo mwanachama anadaiwa na Chama;

ii) Bakaa kulipwa kwa mwanachama mwenyewe au kwa mrithi wake aliyeainishwa katika daftari la wanachama; na

iii) Iwapo mwanachama huyo hajulikani alipo na hakuna mrithi au mwakilishi wa kisheria wa mwanachama huyo bakaa ya maslahi yake yatatumika kwa mujibu wa kanuni ya 37 (6) ya Kanuni za Vyama vya Ushirika.

Dhima ya mwanachama **22** Dhima ya mwanachama kwa madeni ya Chama itakuwa ni ya ukomo kwa kiwango cha thamani ya hisa zake katika Chama ambayo hajailipia.

Ajira katika chama **23** (1) Chama kitaajiri au kuazima watu wenye ujuzi unaotakiwa katika kutekeleza kazi za Chama kama:-

a) Menejimenti na utawala;

b) Uhasibu/kuandika vitabu vya hesabu;

c) Kutoa na kufuatilia mikopo; na

d) Kazi za muda maalumu.

(2) Watumishi wanaoweza kuajiriwa au kuazimwa ni pamoja na Meneja, Mhasibu, Mkaguzi wa Ndani, Afisa Mikopo, Wanasheria, Madalali au watu wengine kadri itakavyohitajika.

SEHEMU YA TANO FEDHA NA MALI KATIKA CHAMA

- Vyanzo vya fedha **24** Fedha katika Chama zitatokana na:-
- a) Kiingilio, ada, mauzo ya fomu mbalimbali na michango maalum kutoka kwa wanachama;
 - b) Hisa za uanachama;
 - c) Riba juu ya mikopo kwa wanachama;
 - d) Mikopo kutoka benki, asasi nyingine za fedha na mifuko ya hifadhi za jamii;
 - e) Misaada na ruzuku kutoka kwa watu binafsi, taasisi na asasi nyingine;
 - f) Ziada halisi ya Chama;
 - g) Fedha za akiba ya lazima na malimbikizo;
 - h) Akiba, hisa za hiari na amana za wanachama na wasio wanachama;na
 - i) Mapato mengineyo halali.
- Mali za TANESCO SACCOS **25** Mali za TANESCO SACCOS zitakuwa ni pamoja na:-
- a) Fedha taslimu mkononi na fedha taslimu zilizopo Benki;
 - b) Uwekezaji katika taasisi mbalimbali;
 - c) Vifaa na zana zote za Chama; na
 - d) Majengo na mali nyingine za Chama kama zilivyooneshwa kwenye daftari la mali za Chama.
- Mali za TANESCO SACCOS Rehani **26** Mali za TANESCO SACCOS zitawekwa rehani kwa idhini ya Mkutano Mkuu

SEHEMU YA SITA:

TARATIBU ZA AKIBA, HISA ZA HIARI NA MIKOPO

Chama kuandaa Sera **27** TANESCO SACCOS itaandaa sera mbalimbali kama zilivyoainishwa kwenye Kanuni za SACCOS za mwaka 2014 ambazo kila mwanachama atakuwa na wajibu wa kuzizingatia.

Uwekaji wa Akiba, Hisa za Hiari **28** (1) Kila mwanachama atatakiwa kuweka akiba kila mwezi kwa kima cha chini kitakachoamuliwa na Mkutano Mkuu.

(2) Chama kitapokea hisa za hiari kutoka kwa wanachama

(3) Akiba ya mwanachama na hisa za hiari zinaweza kutumika kama dhamana ya mkopo na akiba itakuwa ni mojawapo ya kigezo cha kupata mkopo kwa mwanachama.

(4) Akiba na hisa za hiari za wanachama zitatunzwa sehemu ya usalama na sehemu kubwa zitawekwa benki

(5) Mwanachama anaweza kupunguza akiba au kuchukua hisa za hiari kwa kufuata taratibu zilizowekwa na Chama kwenye sera husika.

(6) Faida juu ya Akiba zitalipwa kwa kiwango kilichoainishwa kwenye sera husika au kiwango kingine kitakachopitishwa na Mkutano Mkuu.

Utunzaji wa kadi ya FOSA **29** (1) Kila mwanachama atapewa kadi ya FOSA (ATM card) ambayo ataitumia kufanyia miamala mbalimbali inayomhusu.

(2) Mwanachama atatakiwa kuonyesha kadi yake wakati wowote anapofanya muamala.

(3) Endapo mwanachama atapoteza kadi ya FOSA atatakiwa kutoa taarifa kwenye Chama na kupatiwa kadi nyingine kwa kulipia kiasi cha shilingi elfu ishirini (20,000/-) au kiasi kingine kitakachoidhinishwa na Mkutano Mkuu.

Mikopo kwa wanachama **30** (1) Mikopo itatolewa kwa wanachama kadri ya mahitaji yao kwa kufuata taratibu zilizowekwa na Chama katika sera ya mikopo.

(2) Chama kitaanza kutoa mikopo kwa wanachama baada ya kiwango cha chini cha hisa kufikiwa na kukusanya mtaji wa kutosha wa kukopeshana kutokana na akiba na amana za Wanachama.

(3) Mwanachama mpya ataruhusiwa kukopa baada ya kununua 50% ya hisa za uanachama na kuchangia akiba kwa kipindi kisichopungua miezi mitatu.

(4) Fomu maalumu ya maombi ya mkopo itajazwa na kila mwombaji na kuiwasilisha kwa Afisa Mikopo.

(5) Maombi yote ya mikopo yataidhinishwa na Kamati ya Mikopo au kamati ya utaalum. Utoaji wa mikopo utazingatia taratibu, sera ya mikopo na Masharti ya Chama.

(6) Gharama za kuandaa mkopo zitakuwa kama zilivyoainishwa kwenye sera ya mikopo.

(7) Mwanachama ataruhusiwa kupewa mkopo kwa kuzingatia sera ya mikopo pasipo kuathiri matakwa ya Sheria ya Vyama vya Ushirika Na.6 ya mwaka 2013 na Kanuni zake.

(8) Kamati ya mikopo itawasilisha taarifa za utoaji, ulipaji na madeni ya mikopo kuhusu wanachama kwenye Bodi kila robo ya mwaka.

(9) Kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Ushirika na Kanuni zilizowekwa, pamoja na masharti na maazimio yatayotolewa na Mkutano Mkuu, sera ya mikopo itaainisha dhamana kwa kila mkopo na masharti yatakayotumika katika ulipaji.

(10) Ikiwa fedha za kuwakopesha waombaji wa mikopo hazitoshi, na sababu za maombi zinafanana, maombi ya mikopo midogo midogo yatafikiriwa kwanza na dhamana zioneshwe katika fomu ya maombi ya mkopo na hati ya ahadi.

(11) Mikopo inaweza kutolewa kwa wanachama kwa njia ya vifaa badala ya fedha taslimu ikiwa thamani ya vifaa hivyo itaweza kujulikana pasipo mashaka kwa

pande zote mbili.

(12) Mwanachama anayeomba mkopo atadhaminiwa na wanachama wenye wenye akiba/hisa za hiari/amana za muda maalum za kutosha kuweza kufidia mkopo wote. Hata hivyo, mwanachama anaweza kujidhamini mwenyewe kama dhamana zake zinatoshia kufidia mkopo kwa asilimia 100.

(13) Mali inayohamishika au isiyohamishika, itakayowekwa dhamana na mkopaji itakuwa chini ya Chama mpaka hapo mkopo wote utakapokuwa umelipwa.

(14) Endapo mkopo unahusisha dhamana, dhamana hiyo itapaswa kuhodhiwa na TANESCO SACCOS na kuwekwa vizuri katika kumbukumbu na kusajiliwa ili kuipa TANESCO SACCOS uwezo wa kumiliki dhamana hiyo kisheria, kama italazimu.

(15) Urejeshwaji wa mikopo utafanywa kwa njia ya makato kwenye mishahara au vyanzo vingine vya mapato kwa mujibu wa makubaliano na mwajiri au mwanachama.

(16) Kamati ya Usimamizi itapaswa kutoa taarifa kwenye Mkutano Mkuu wa Mwaka kuhusu ufanisi wa shughuli za utoaji, ulipaji na urejeshaji wa madeni ya mikopo.

Kamati ya **31** Kamati ya Usimamizi itasimamisha utoaji wa mikopo katika Chama iwapo:-
Usimamizi
kusimamisha (i) Mikopo mibaya inazidi asilimia 5% ya jumla ya mikopo iliyotolewa; na
utoaji wa (ii) Bodi haijatoa taarifa ya fedha na takwimu (financial and statistical reports)
mikopo ndani ya muda unaotakiwa kwa mujibu wa Kanuni za Vyama vya Ushirika na
Masharti haya.

SEHEMU YA SABA:

UHIFADHI WA FEDHA ZA CHAMA

- Uhifadhi wa **32** (1) Fedha za Chama zitahifadhiwa katika taasisi za fedha.
fedha za
chama
- (2) Kanuni za Fedha za Chama/Sera ya Menejimenti ya ukwasi, mali na dhima zitaainisha kiwango cha fedha ambacho kinaweza kuchukuliwa kutoka benki na kutunzwa kwenye ofisi za Chama kama fedha taslimu.
- (3) Mhasibu Mkuu atapokea na kupeleka benki fedha zote za Chama kama ilivyoanishwa katika sera ya menejimenti ya ukwasi,mali na dhima

SEHEMU YA NANE

MATENGO NA MGAO WA ZIADA

Mfuko wa **33** Matengo ya mfuko wa kisheria na matumizi yake yatafanywa kwa Matengo ya kuzingatia kanuni ya 68 ya Kanuni za Vyama vya Ushirika za mwaka 2015 Kisheria

Mfuko wa **34** Matengo ya mfuko wa elimu na mafunzo pamoja na matumizi yake Elimu na yatafanywa kwa mujibu wa kanuni ya 69 ya Kanuni za Vyama vya Ushirika za mafunzo mwaka 2015.

Mgawo wa **35** (1) Ziada halisi ya mwaka pamoja na kiasi chochote kilichopo kwa ajili ya ziada halisi kugawana kutoka miaka iliyopita baada ya taarifa ya fedha kukaguliwa na mkaguzi aliyeidhinishwa na baada ya matengo ya kisheria kufanyika, kiasi kilichobaki kitatumika kwa mujibu wa kanuni ya 67 ya Kanuni za Vyama vya Ushirika za mwaka 2015 kama ifuatavyo:-

- (a) Asilimia isiyopungua ishirini (20%) ya malimbikizo ya ziada kwa mwaka mmoja zitapaswa kutengwa kama fedha taslimu na kuwekwa katika Fungu la Akiba ya Lazima kwa ajili ya kuendeleza Chama;
- (b) Angalau asilimia kumi na tano (15%) itatengwa katika fedha taslimu kwa ajili ya kukombolea mikopo mibaya na yenye mashaka ikizingatiwa kuwa akaunti hiyo haijazidi asilimia kumi na tano ya madeni yote ya Chama;
- (c) Asilimia kumi na tano (15%) itatengwa katika fedha taslimu kwa ajili ya mfuko wa kukombolea hisa ilimradi mfuko huo hauzidi asilimia hamsini ya mtaji tete au mtaji msingi, ambacho kitatumika kununulia hisa za wanachama wanaojitoa au kufutwa uanachama; na
- (d) Bakaa ya ziada halisi ya mwaka inaweza kugawanywa kama itakavyoamuliwa na Mkutano Mkuu kwa shughuli zifuatazo baada ya kuidhinishwa na Mrajis:-
 - i) Kwa ajili ya kulipia faida juu ya hisa;
 - ii) Gawio la ziada kwa wanachama;

- iii) Zawadi kwa Bodi na watumishi wa kujitolea;
- iv) Kuchangia mifuko ya maendeleo kama itakuwepo;
- v) Kuchangia shughuli za hisani katika jamii; na
- vi) Mambo mengine kama itakavyoamuliwa na Mkutano Mkuu kwa kuzingatia kifungu cha 79 cha Sheria.

(2) Kwa madhumuni ya kutekeleza Aya ya (v) ya sharti dogo la (1) (d) hapo juu chama kitaanzisha na kutunisha Mfuko Maalumu kwa ajili ya kuchangia shughuli za hisani.

**SEHEMU YA TISA:
MIKUTANO YA CHAMA**

- Wajumbe wa Mkutano mkuu **36** (1) Wajumbe wa Mkutano Mkuu watakuwa ni:-
- i. Wawakilishi wa wanachama watakachaguliwa kutoka kwenye matawi kwa kutumia uwiano wa wakilishi mmoja kwa wanachama hamsini (1:36)
 - ii. Wawakilishi kutoka taasisi zilizoainishwa kwenye matlaba moja (common bond) , na
 - iii. Wawakilishi wa wanachama walioko kwenye matawi yaliyojitenga

N.B: Idadi ya wawakilishi haitazidi 150

- Vikao Vya Matawi **37** Kutakuwepo na vikao vya Matawi viwili kabla na baada ya Mkutano Mkuu wa Mwaka wa Chama kufanyika.

1. Kikao cha Maandalizi ya Mkutano Mkuu
 - a. Kikao hiki kitafanyika mwezi mmoja au miwili kabla ya Mkutano Mkuu wa mwaka.
 - b. Kikao hiki kitajadili mambo yafuatayo:-
 - i. Kuthibitisha (akidi) mahudhurio
 - ii. Kusoma na kuthibitisha muhtasari wa mkutano wa tawi uliopita.
 - iii. Kujadili masuala mbalimbali yanayohusu maendeleo ya Chama na kutoa maoni ya namna bora ya uendeshaji wa shughuli za Chama.
 - iv. Kuandaa dondoo za kuwasilisha kwenye Mkutano Mkuu.
 - v. Kuchagua wawakilishi ambao watahudhuria Mikutano mikuu ya Chama kwa niaba yao. Uchaguzi utaratibiwa na viongozi wa Chama.
2. Kikao cha Mrejesho
 - a. Kikao hiki kitafanyika mwezi mmoja au miwili baada ya Mkutano Mkuu wa mwaka.
 - b. Kikao hiki kitajadili mambo yafuatayo:-
 - i. Kuthibitisha (akidi) mahudhurio
 - ii. Kusoma na kuthibitisha muhtasari wa mkutano wa tawi uliopita.
 - iii. kupokea taarifa kutoka kwa wawakilishi juu ya maamuzi mbalimbali yaliyofikiwa na Mkutano Mkuu.

Viongozi Wa Matawi (Wawakilishi) 38 Matawi ya Chama yatakuwa na wawakilishi watakaochaguliwa katika Mkutano rasmi wa tawi, ambao kati yao ndiyo atapatikana Mwenyekiti na Katibu. Mwenyekiti ndiyo msemaji mkuu wa tawi na Katibu ndio mtendaji wa kazi za tawi, viongozi hao lazima wawe watumishi.

39 Majukumu ya viongozi wa matawi ni kama ifuatavyo:-

a. MWENYEKITI WA TAWI

Majukumu ya Viongozi Wa Matawi Mwenyekiti wa tawi ni kiongozi mkuu na mwakilishi wa wanachama wote kwenye tawi. Mwenyekiti atachaguliwa na wanachama katika tawi. Ataongoza tawi kwa kipindi cha miaka mitatu (3) isipokuwa anaweza kuachishwa na wanachama kabla ya kipindi hicho na uchaguzi mwingine kufanyika endapo atakuwa na makosa au anakabiliwa na tuhuma. Atakuwa na majukumu yafuatayo:-

- i. Atakuwa msemaji mkuu wa tawi
- ii. Kuitisha na kuongoza vikao vya tawi
- iii. Kuhudhuria na kuwasilisha taarifa za tawi kwenye Mkutano Mkuu
- iv. Kuwasilisha mrejesho wa taarifa za Mkutano Mkuu kwenye tawi
- v. Kufanya kazi nyingine zitakazohitaji kusimamiwa kwa niaba ya Uongozi wa Chama.
- vi. Kuwasiliana na Meneja wa Chama kuhusiana na masuala mbalimbali ya Chama.

b. KATIBU WA TAWI

Katibu wa tawi atakuwa mtendaji mkuu wa tawi. Katibu atachaguliwa na wanachama katika tawi. Ataongoza tawi kwa kipindi cha miaka mitatu (3) isipokuwa anaweza kuachishwa na wanachama kabla ya kipindi hicho na uchaguzi mwingine kufanyika endapo atakuwa na makosa au anakabiliwa na tuhuma. Atakuwa na majukumu yafuatayo:-

- i. Kupokea barua zote zinazolingia katika tawi na kuzishughulikia.
- ii. Kuwa mwandishi mkuu wa kumbukumbu za vikao vyote vya tawi.
- iii. Kutayarisha mihutasari ya vikao vya tawi.
- iv. Kuandaa taarifa mbalimbali za tawi.
- v. Atasimamia utunzaji wa nyaraka na kumbukumbu zote za tawi.
- vi. Kuitisha vikao baada ya makubaliano na Mwenyekiti wa tawi.

- vii. Kuhamasisha wafanyakazi wasio wanachama kujiunga na Chama.
- viii. Kufanya kazi nyingine zozote kama itakavyoamriwa na tawi na viongozi makao makuu.

c. WAWAKILISHI WA MATAWI KWENYE MKUTANO MKUU

Wawakilishi wa matawi watahudhuria Mikutano mikuu ya Chama na watakuwa na jukumu la kuhamasisha wanachama wapya. Kazi za wawakilishi katika chama ni kama ifuatavyo:-

- i. Kuendesha Mikutano ya wanachama wanao wawakilisha.
- ii. Kupokea na kupeleka maoni ya wanachama wanao wawakilisha katika Mikutano Mkuu wa Chama.
- iii. Kuhudhuria Mikutano Mkuu wa Chama na kushiriki kikamilifu.
- iv. Kusimamia utekelezaji wa malengo ya Chama kama yalivyoidhinishwa na Mikutano Mkuu.
- v. Kufafanua kwa ufasaha kwa wanachama mabadiliko yaliyofanywa katika sera, na miongozo mbalimbali ya Chama.
- vi. Kupitia, kujadili na kupitisha mpango wa kazi wa Chama wa mwaka.
- vii. Kupitia, kujadili na kupitisha bajeti ya Chama ya mwaka.
- viii. Kuwahudumia wanachama.
- ix. Kuhamasisha wafanyakazi ambao sio wanachama kujiunga na Chama.
- x. Kusimamia ujazaji wa fomu za taarifa za Mwanachama kwa ajili ya kumbukumbu katika daftari la Mwanachama.
- xi. Kutoa taarifa katika ofisi ya Chama ya mambo mbalimbali yanayotokea katika tawi kwa wakati kwa hatua zaidi.
- xii. Kuhakikisha wanachama waliolipwa hisa zao katika tawi, wanakabidhi 'share certificate' kwa mwakilishi na irudishwe ofisini.

d. WAWAKILISHI WILAYANI

Chama katika ngazi ya wilaya kitakuwa na mwakilishi (ambaye simjumbe wa Mikutano Mkuu) na atachaguliwa kupitia uchaguzi wa matawi. Mwakilishi huyu atakuwa na kazi zifuatazo:

- i. Kuwahudumia wanachama
- ii. Kuhamasisha wafanyakazi ambao sio wanachama kujiunga na Chama.
- iii. Kusimamia ujazaji wa fomu za taarifa za mwanachama.
- iv. Kutoa taarifa katika ofisi ya Chama juu ya masuala mbalimbali yanahusu Chama kwa hatua zaidi.

e. SIFA ZA MWAKILISHI

- i. Awe na elimu kuanzia kidatu cha nne na kuendelea;
- ii. Awe mwadilifu na mwaminifu;
- iii. Awe na uwezo wa kuongoza.

f. WAJIBU WA WAWAKILISHI

- i. Kuwa kiungo katika Chama.
- ii. Kuwa watetezi wa wanachama na Chama.
- iii. Kutunza taswira ya Chama.
- iv. Kuunda timu moja na viongozi wa juu katika utendaji kazi wa Chama.
- v. Kujenga na kuimarisha mshikamano baina ya wanachama na viongozi.
- vi. kuwashauri wa viongozi wa Chama.
- vii. Kuwa mfano bora.
- viii. Kujua taratibu zinazotakiwa katika kulipa mafao, madai mbalimbali ya wanachama.
- ix. Kurejesha mabaki ya fedha za masurufu (Imprest) iliyotolewa kuendesha vikao katika tawi.

Mamlaka **40** (1) Mkutano Mkuu wa wanachama utakuwa na mamlaka ya juu katika ya Mkutano kuamua, kuongoza na kusimamia shughuli zote za maendeleo ya chama.

Mkuu

(2) Madaraka ya juu ya Chama yatakuwa mikononi mwa wanachama waliohudhuria na kupiga kura katika Mikutano Mkuu.

(3) Kutakuwa na aina tatu za mikutano mkuu ambayo ni mkutano Mkuu

wa Mwaka, Mkutano Mkuu wa Kawaida na Mkutano Mkuu Maalum.

Mkutano Mkuu wa Mwaka 41 (1) Mkutano Mkuu wa Mwaka utapaswa kufanyika si zaidi ya ya miezi tisa (9) baada ya kufungwa kwa mwaka wa fedha wa Chama uliotangulia.

Mwaka

(2) Kwa kuzingatia Kanuni ya 34 ya Kanuni za SACCOS za mwaka 2014, masuala yatakayofanyika katika Mkutano Mkuu wa Mwaka ni pamoja na:-

- a) Kuthibitisha idadi ya mahudhurio (akidi) kama imetimia kabla ya kuanza mkutano
- b) Kusoma na kuthibitisha muhtasari wa Mkutano Mkuu uliopita;
- c) Kupokea na kujadili wanachama wapya, waliojitoa, au waliosimamishwa uanachama;
- d) Kupokea na kujadili hesabu zilizokaguliwa, taarifa ya ukaguzi Menejimenti pamoja na taarifa ya ukaguzi ya Mrajis;
- e) Kupokea na kujadili taarifa ya Mwenyekiti, Kamati ya Mikopo na Kamati ya Usimamizi;
- f) Kujadili namna ya kugawa ziada kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Ushirika, 2013 na Kanuni zake pamoja na Masharti haya;
- g) Kujadili na kuidhinisha mpango mkakati, mpango wa biashara wa chama na kutathimini utekelezaji wake;
- h) Kuweka na kuidhinisha viwango vya ada na michango mbalimbali;
- i) Kuteua Mkaguzi wa Nje kwa ajili ya ukaguzi wa hesabu za chama kwa mwaka unaofuata;
- j) Kujadili na kupitisha kiwango cha zawadi (Honoraria) kwa Bodi na watumishi wanaojitolea kadiri itakavyoonekana inafaa;
- k) Kujadili na kuidhinisha bajeti ya mapato na matumizi ya chama kwa mwaka unaofuata;

- l) Kujadili na kuweka ukomo wa madeni kwa mwaka unaofuata;
- m) Kuweka kiwango cha riba ya mikopo na faida juu ya Akiba na Amana;
- n) Kujadili na kuidhinisha mipango ya uwekezaji ya Chama;
- o) Kujadili na kuazimia rufaa za wanachama; na
- p) Kujadili mambo mengineyo yote yahusuyo maendeleo ya chama.

Mkutano **42** (1) Chama kinaweza kufanya Mkutano Mkuu wa Kawaida angalau mara
Mkuu wa moja kwa mwaka.

Kawaida (2) Mambo yatakayozungumzwa katika Mkutano Mkuu wa Kawaida ni
pamoja na:-

- a) Kusoma na kuthibitisha mambo ya Mkutano uliopita;
- b) Kujadili na kuidhinisha ununuzi na/au uuzaji wa mali ya Chama inayohamishika au isiyohamishika inayozidi shilingi milioni kumi na tano (Shs. 15,000,000/=);
- c) Kufanya marekebisho ya Masharti inapoonekana haja ya kufanya hivyo;
- d) Kuweka na kuidhinisha idadi ya Wajumbe wa Bodi;
- e) Kutafakari namna ya kuitekeleza sera ya Maendeleo ya Ushirika;
- f) Kujadili na kuidhinisha mikataba inayoingwa na Chama;
- g) Kuthibitisha wanachama wapya na kuchukua hatua za kinidhamu kwa wanachama wakorofi;
- h) Kuchagua au kuwafukuza Wajumbe wa Bodi na wa Kamati ya Usimamizi;
- i) Kuchagua wajumbe wa kukiwakilisha Chama katika vyama na taasisi nyingine zinazohusika na maendeleo ya Chama;
- j) Kujadili na kupitisha utaratibu wa kazi na kutathmini shughuli za utendaji ili

kuleta ufanisi; na

k) Kujadili mambo mengineyo yanayohusu maendeleo ya Chama.

(3) Bila kuathiri matakwa ya sharti dogo (1) mambo ya Mkutano Mkuu wa Kawaida yanaweza kujumuishwa na kujadiliwa pamoja na mambo ya Mkutano Mkuu wa Mwaka katika Mkutano Mkuu wa Mwaka.

Mkutano Mkuu Maalumu **43** (1) Kutakuwepo na Mkutano Mkuu Maalum wakati wowote utapohitajika ambao unaweza kuitishwa na:-

a) Mrajis wa Vyama vya Ushirika au Afisa yeyote aliyeidhinishwa naye;

b) Wanachama; kwa maombi ya maandishi ya wanachama wasiopungua theluthi moja (1/3) ya wanachama wote ambayo ni lazima yaeleze jambo litakalozungumzwa, yawekwe saini au alama ya dole gumba na waombaji, yaambatishwe na nakala za vitambulisho vya waombaji na nakala ya maombi hayo kutumwa kwa Afisa Ushirika wa Wilaya, Mrajis Msaidizi wa Mkoa na Mrajis; na

c) Wajumbe wa Bodi ya Uongozi ya Chama.

(2) Mkutano Mkuu Maalumu utakaoitishwa na wanachama au Bodi ya Chama utakuwa na agenda moja tu.

(3) Mkutano Mkuu Maalumu utakaoitishwa na Mrajis au Afisa aliyeidhinishwa naye utaongozwa na Mrajis mwenyewe au mwakilishi wake na ataelekeza mambo yatakayojadiliwa.

Notisi ya Mkutano Mkuu **44** (1) Notisi ya Mkutano Mkuu lazima ioneshe bayana tarehe, saa na mahali pa kufanyia mkutano pamoja na mambo yatakayojadiliwa na itapaswa kubandikwa katika ofisi ya Chama na kwenye mbao za matangazo.

(2) Bodi ya Chama Uongozi inaweza kutumia njia nyingine za mawasiliano kama simu, barua pepe, Runinga au matangazo ya Redio katika kuhakikisha notisi ya Mkutano Mkuu inawafikia wajumbe wa Mkutano Mkuu kwa wakati.

(3) Muda wa noti ya Mkutano Mkuu utakuwa:-

- i) Kwa Mkutano Mkuu wa Mwaka na Mkutano Mkuu wa Kawaida siyo chini ya siku ishirini na moja (21) kabla ya tarehe ya kufanyika mkutano; na
- ii) Kwa Mkutano Mkuu Maalum siyo chini ya siku saba (7).

Akidi ya **45** (1) Akidi katika Mikutano Mikuu yote, isipokuwa Mkutano Mkuu Maalumu Mkutano ulioitishwa na Mrajis, itakuwa si chini ya nusu (1/2) ya wawakilishi wote au Mkuu wawakilishi Tisini (90) ikichukuliwa idadi yoyote iliyo ndogo.

(2) Ikiwa katika Mkutano Mkuu wa mwaka au katika mikutano mikuu ya kawaida akidi haijatimia baada ya kupita muda wa saa moja wa kusubiri tangu muda uliopangwa kuanza Mkutano, Mwenyekiti wa Bodi ataahirisha Mkutano huo kwa muda wa siku saba na utakapoitishwa tena mambo yatakayozungumzwa yatakuwa yale ya Mkutano ulioahirishwa.

(3) Endapo Mkutano Mkuu ulioahirishwa umeitishwa baada ya siku saba na akidi haikutimia baada ya kupita muda wa kusubiri uliopangwa kuanza Mkutano, Mkutano huo utafutwa na taarifa kupelekwa kwa Mrajis.

(4) Mkutano Mkuu Maalum ulioitishwa na Mrajis au mwakilishi wake utafanyika kwa muda uliopangwa hata kama akidi haijatimia na maazimio yatakayopitishwa katika Mkutano huo yatakuwa halali.

Mwenyekiti wa **46** Mkutano Mkuu, isipokuwa Mkutano Mkuu Maalum Mkutano ulioitishwa na Mrajis, atachaguliwa na wawakilishi katika kila Mkutano Mkuu na atahudumu kwa kuzingatia matakwa ya kanuni ya 40 ya Kanuni za Vyama vya Mkuu Ushirika za mwaka 2015.

Upigaji Kura katika **47** (1) Mwanachama yeyote ambaye ametimiza masharti ya uanachama Mkutano Mkuu wa Chama na hakutakuwa na kura ya uwakilishi.

(2) Maazimio ya Mkutano Mkuu yatafanywa kwa kupiga kura ya kunyoosha mikono isipokuwa kama kura ya siri itahitajika na kuungwa mkono na

wanachama walio wengi.

(3) Katika Mkutano Mkuu maamuzi ya wengi yatachukuliwa na endapo kura zitalingana jambo hilo litarudiwa kupigiwa kura au kusubiri Mkutano utakaofuata.

Muhtasari wa Mkutano Mkuu **48** (1) Kumbukumbu za masuala yote yaliyojadiliwa, kuamuliwa au kuazimiwa katika Mkutano Mkuu zitaandaliwa na kusainiwa na Katibu wa Mkutano na baada ya kuthibitishwa katika mkutano unaofuata kumbukumbu hizo zitasainiwa na Mwenyekiti wa Mkutano Mkuu na kutunzwa katika kitabu cha kumbukumbu za mikutano.

(2) Bodi ya Chama itapaswa kutuma nakala ya muhtasari uliyothibitishwa kwa Mrajis ndani ya siku thelathini tokea tarehe ya Mkutano Mkuu uliothibitisha muhtasari husika.

SEHEMU YA KUMI

BODI YA CHAMA NA KAMATI YA USIMAMIZI

Bodi ya **49** (1) Kutakuwa na Bodi ya Chama ambayo itakuwa na wajumbe tisa (9) Chama akiwemo Mwenyekiti na Makamu wake.

(2) Bila kuathiri matakwa ya sharti dogo la (1) Mkutano Mkuu unaweza kuweka idadi nyingine ya Wajumbe wa Bodi ya Chama kwa kuzingatia mahitaji ya shughuli za Chama kwa wakati uliopo.

(3) Wajumbe wa Bodi ya Chama watachaguliwa na Mkutano Mkuu kwa kuzingatia kifungu cha 68 cha Sheria ya Vyama vya Ushirika Na 6 ya mwaka 2013 pamoja na kanuni ya 39 ya Kanuni za SACCOS za mwaka 2014.

(4) Wajumbe wa Bodi ya Chama watahudumu katika nafasi hiyo kwa awamu moja ya kipindi cha miaka mitatu na wanaweza kuchaguliwa kuhudumu tena kwa awamu nyingine ya kipindi cha miaka mitatu na baada ya hapo hawataruhusiwa kugombea kwa awamu nyingine moja itakayofuatia.

(5) Theluthi mbili (2/3) ya viongozi wa Chama watachaguliwa kutoka makao makuu ya Chama.

(6) Wawakilishi wa matawi yaliyo nje ya makao makuu ya Chama wanaweza kuchaguliwa kuunda Bodi ya Chama, kamati ya usimamizi ila wasizidi theluthi moja (1/3) ya viongozi wote.

(7) Viongozi ambao kazi zao zinahusisha utendaji wa kila siku wa Chama (Mwenyekiti na Makamu mwenyekiti wa Bodi, Mwenyekiti na katibu wa kamati ya usimamizi pamoja na wajumbe wa kamati ya mikopo) watatoka makao makuu ya Chama.

(8) Kutakuwa na mwakilishi wa wanachama atakayechaguliwa katika Mkutano Mkuu wa Chama. Mwakilishi wa wanachama atachaguliwa kutoka Makao Makuu ya Chama na iwapo atahamishwa toka makao makuu ya Chama atapoteza nafasi yake ya uwakilishi.

(9) Kwa kuzingatia kifungu 49(5) cha masharti haya, iwapo kiongozi atahamishwa kutoka makao makuu ya Chama na iwapo kuhama kwake kunaathiri kifungu 49(6) cha masharti atapoteza nafasi yake ya uongozi. Kwa kurahisisha utendaji na uwajibikaji nafasi za ujumbe wa Bodi lazima zishikwe na wanachama waliopo katika utumishi wa Shirika (TANESCO).

(10) Mwenyekiti wa Bodi ya Chama na Makamu wake watachaguliwa na Mkutano Mkuu kutoka miongoni mwa Wajumbe wa Bodi.

- Kukoma Ujumbe wa Bodi; **50** Mjumbe wa Bodi ya Chama atakoma kuwa mjumbe, endapo:-
- a) Ameacha uanachama;
 - b) Amepatwa na kichaa cha kudumu kilichothibitishwa na daktari wa hospitali inayotambulika kisheria;
 - c) Atatumia ofisi ya Chama kwa manufaa yake binafsi;
 - d) Kifo;
 - e) Atafanya shughuli zozote zinazofanana na shughuli za chama;
 - f) Atafukuzwa na Mkutano Mkuu kwa azimio lililoungwa mkono na idadi ya wajumbe wa Mkutano Mkuu wasiopungua nusu (1/2) ya wajumbe waliohudhuria kwenye Mkutano huo;
 - g) Kwa kushindwa kuhudhuria vikao vya Bodi vitatu mfululizo bila sababu za msingi; na
 - h) Kwa sababu nyingine zozote zilizoainishwa chini ya Sheria ya Vyama vya Ushirika, 2013 na Kanuni zake.

- Vikao vya Bodi ya Chama **51** (1) Vikao vya Bodi ya Uongozi vitafanyika mara moja kwa mwezi na pale itakapohitajika Bodi inaweza kufanya vikao vya dharura vinne kwa mwaka.
- (2) Bodi ya Uongozi itapaswa kuandaa ratiba ya vikao vya Bodi na kuiwasilisha kwa Mrajis na Mrajis Msaidizi wa Mkoa.

(3) Mwenyekiti wa Bodi ataongoza kikao cha Bodi na endapo hatakuwepo, Makamu Mwenyekiti ataongoza kikao hicho na iwapo wote wawili hawatakuwepo katika kikao hicho, mjumbe wa Bodi mwingine yeyote kati ya waliohudhuria atachaguliwa kuwa Mwenyekiti wa muda na ataongoza kikao hicho.

(4) Vikao vya Bodi vitakuwa ni halali iwapo wajumbe waliohudhuria ni nusu ya wajumbe wote.

(5) Kila mjumbe wa Bodi atakuwa na kura moja na iwapo kura zitalingana, Mwenyekiti atakuwa na kura ya ziada.

Muhtasari 52 Kumbukumbu za masuala yote yaliyojadiliwa, kuamuliwa au kuazimiwa wa Vikao katika vikao vya Bodi zitaandaliwa na kusainiwa na katibu na baada ya vya Bodi kuthibitishwa katika kikao kinachofuata, kumbukumbu hizo zitasainiwa na Chama Mwenyekiti wa Bodi na kutunzwa katika jalada la kumbukumbu za vikao vya Bodi.

Kazi za 53 (1) Kwa kuzingatia kanuni ya 42 ya Kanuni za SACCOS za mwaka 2014 na Bodi ya kanuni ya 51 ya Kanuni za Vyama vya Ushirika za mwaka 2015, Bodi ya Uongozi Uongozi itakuwa na wajibu wa kusimamia shughuli za kila siku za chama.

(2) Bila kuathiri matakwa ya sharti dogo (1) Bodi ya chama itapaswa kutekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Kusimamia shughuli zote za Chama na kuhakikisha kuwa zinaendeshwa ipasavyo;
- (ii) Kutekeleza kikamilifu maazimio na maelekezo ya Mkutano Mkuu;
- (iii) Kuandaa na kutunza Hesabu za Chama kwa usahihi na kwa wakati;
- (iv) Kutunza kwa usahihi taarifa za wanachama na kumbukumbu za mihtasari ya Mikutano Mkuu na Vikao vya Bodi;
- (v) Kuhakikisha kuwa lakiri ya chama inakuwepo na inatumika ipasavyo;
- (vi) Kufanya maamuzi kuhusu udahili wa wanachama wapya, kujiuzulu wanachama, kusimamishwa uanachama na kusimamishwa kwa wajumbe

wa Bodi na kuwasilisha masuala hayo kwenye Mkutano Mkuu kwa ajili ya kujadiliwa na kutolewa maamuzi ya mwisho;

(vii) Kubuni na kutayarisha sera na kanuni mbalimbali zinazohusiana na shughuli za chama ili kufanikisha madhumuni ya Chama.

(viii) Kuandaa na kuwasilisha kwenye Mkutano Mkuu taarifa ya hali ya uchumi na maendeleo ya Chama pamoja na hesabu za Chama ya mapato na matumizi, mizania iliyothibitishwa kwa mwaka uliopita na makisio ya mapato na matumizi kwa mwaka unaofuata;

(ix) kupokea na kujadili taarifa za Kamati ya Mikopo na Kamati ya Usimamizi na kufanyia kazi ushauri na mapendekezo yaliyotolewa kikamilifu na kwa wakati;

(x) kupitia, kujadili na kutolea maamuzi maombi ya mikopo kutoka kwa Wajumbe wa Bodi, Wajumbe wa Kamati ya Mikopo na Wajumbe wa Kamati ya Usimamizi;

(xi) kuteua mwanachama atakayeshika nafasi iliyoachwa wazi katika Kamati ya Mikopo na mjumbe aliyeteuliwa atashika nafasi hiyo mpaka Mkutano Mkuu mwingine unaofuata ambapo nafasi iliyoachwa wazi itajazwa kwa kupigiwa kura au kwa uthibitisho;

(xii) kumwezesha mtu aliyeidhinishwa kukagua vitabu vya Chama na kuhakikisha kuwa hatua zinachukuliwa kutokana na taarifa ya ukaguzi;

(xiii) kuhakikisha kuwa wanachama wanafuata na kuzingatia Masharti haya, taratibu, mikataba na miongozo mbalimbali;

(xiv) kufungua akaunti Benki na kuhakikisha kuwa fedha zote za chama zinatunzwa katika benki;

(xv) kujadili na kuweka mipango ya namna ya kutekeleza Sera ya Maendeleo ya Ushirika;

(xvi) kuandaa mpango mkakati, mpango wa biashara na programu ya

utekelezaji wake;

- (xvii) kuhakikisha kwamba Chama kinawakilishwa katika mashitaka yoyote;
- (xviii) kuhakikisha kuwa mali, bidhaa, vifaa na nyaraka/Hati za Chama zinahifadhiwa vizuri na kwa usalama;
- (xix) kuteua watia saini kwenye hundi za Chama;
- (xx) kuajiri na kuteua wafanyakazi wenye sifa za kutosha kutenda shughuli za Chama.
- (xxi) kuingia mikataba mbalimbali kwa niaba ya chama kwa kuzingatia kanuni ya 76 ya Kanuni za Vyama vya Ushirika za mwaka 2015;
- (xxii) kuhakikisha kuwa wakopaji wanalipa madeni yao kama walivyoahidi na kuwachukulia hatua za kisheria wakopaji wasio waaminifu;
- (xxiii) kupendekeza kwenye Mkutano Mkuu ufutaji wa mikopo mibaya ambayo haiwezi kulipwa kabisa kwa kuzingatia kanuni ya 79 ya Kanuni za SACCOS za mwaka 2014;
- (xxiv) kupendekeza kwenye Mkutano Mkuu mabadiliko au viwango vya riba au masharti ya ulipaji mikopo au mgawanyo wa mikopo (amortization);
- (xxv) kuandaa marekebisho ya masharti ya chama pale itakapobidi na kuwasilisha kwenye Mkutano Mkuu kwa ajili ya kujadiliwa na kutolewa maamuzi;
- (xxvi) Kuwasilisha kwa Mrajis mikataba yote ya kibiashara iliyoingiwa na Chama kwa ajili ya kusajiliwa;
- (xxvii) kusimamia utekelezwaji wa shughuli za chama kwa kumtaka Meneja/Katibu kutoa taarifa ya matokeo ya uendeshaji wa shughuli za Chama;

- (xxviii) kuchapisha hati za kumiliki hisa kwa ajili ya wanachama;
- (xxix) kuandaa mipango ya uwekezaji na kuiwasilisha kwenye Mkutano Mkuu kwa ajili ya kujadiliwa na kutolewa maamuzi;
- (xxx) kufanya mambo mengine yote ambayo yataonekana ni lazima katika kutimiza madhumuni ya chama kwa kuzingatia Sheria za nchi.

Kazi za **54** Mwenyekiti wa Bodi atapaswa kutekeleza kazi zifuatazo:-

Mwenyekiti
wa Bodi ya
Chama

- a) Kuongoza vikao vyote vya Bodi ya Chama;
- b) Kwa kushirikiana na Katibu kuitisha Mikutano Mikuu na vikao vya Bodi kwa kuzingatia Sheria ya Vyama vya Ushirika, 2013, Kanuni zake na Masharti haya;
- c) Kutia saini kumbukumbu za vikao vya Bodi;
- d) Kutia saini kwa niaba ya Chama, kumbukumbu zote ikiwa ni pamoja na zinazohitaji kuwekwa lakiri na/au muhuri wa Chama;
- e) Kuwa msemaji mkuu wa Chama, kama haitaamriwa vinginevyo na Bodi au Mkutano Mkuu wa wanachama.

Kazi za **55** Makamu Mwenyekiti atapaswa kutekeleza kazi zote za Mwenyekiti endapo Makamu Mwenyekiti hatakuwepo.

Mwenyekiti

Sifa za **56** Mjumbe wa Bodi ya Chama na wa Kamati ya Usimamizi lazima awe na sifa Mjumbe wa zifuatazo:-

Bodi ya
Chama

Mjumbe wa

Kamati ya

Usimamizi

- a) Awe na elimu ya angalau shahada au stashahada ya juu.
- b) Awe mwadilifu na mwaminifu;
- c) Awe na uwezo wa kuongoza;
- d) Awe ametimiza matakwa ya sharti la 14 (1) (b) na 14 (2) la Masharti haya

kuhusu ulipaji wa hisa;

- e) Awe hajawahi kupoteza sifa za uongozi katika ngazi yoyote ya Chama cha Ushirika;
- f) Awe hajawahi kuwa mjumbe wa Bodi iliyoshindwa kusimamia vizuri shughuli za Chama na kikapata hasara;
- g) Awe anashiriki kikamilifu katika shughuli zote za Chama.
- h) Awe hajawahi kusababisha hasara katika Chama chochote cha ushirika;
- i) Asiwe na tabia ya kulaza madeni; na
- j) Awe amethibitishwa kazini.
- k) Awe kwenye uanachama kwa kipindi kisichopungua miaka mitatu
- l) Awe na akiba kiasi kisichopungua Tzs. 5,000,000

Kazi za **57** (1) Meneja wa Chama atakuwa na wajibu wa kusimamia utekelezaji wa Meneja shughuli za kila siku za Chama ambazo zitajumuisha:-

- (a) kutekeleza na kuzingatia Sheria ya Vyama vya Ushirika na Kanuni zake, sera ya Maendeleo ya Ushirika, Masharti haya, Kanuni na sera mbalimbali zilizowekwa kwa ajili ya kuongoza utekelezaji wa shughuli za Chama;
- (b) kuhakikisha mifumo ya utendaji na utoaji taarifa ipo madhubuti na inawezesha mawasiliano;
- (c) kwa kushauriana na Wajumbe wa Bodi, kuandaa mpango mkakati, mpango biashara, bajeti ya mwaka na programu ya utekelezaji;
- (d) kuhakikisha malengo na shabaha za Chama zinafikiwa;
- (e) kushughulikia masuala yote yanayowahusu watumishi, hususan mafunzo na uendelezaji wa rasilimali watu;
- (f) kwa kushirikiana na Wajumbe wa Bodi, kukiwakilisha Chama katika shughuli

na uingiaji wa mikataba;

- (g) kuhakikisha vitabu vya hesabu vinaandikwa na hesabu zinaandaliwa na kuwasilishwa kwa Wakaguzi kwa wakati;
- (h) kutoa taarifa za menejimenti kwenye vikao vya Bodi ambazo zinaeleza hali ya kifedha ya Chama ikianisha mizania, hesabu ya mapato na matumizi, taarifa ya mikopo iliyochelewa, bajeti ya mwaka, mwenendo wa Chama na uwiano wake;
- (i) kuidhinisha matumizi yaliyoko kwenye makisio kwa viwango vilivyowekwa na Bodi na kutia saini kwenye nyaraka zinazoruhusu utoaji fedha za Chama kwa kuzingatia ukomo ulioainishwa kwenye sera za Chama;
- (j) kuisaidia Bodi kupanga viwango stahiki vya riba, ada na gharama nyingine kwa bidhaa na huduma zitakazotolewa;
- (k) kuisaidia Bodi katika kubainisha dhamana zinazokubalika na zinazoweza kutumika kudhamini mikopo;
- (l) kuhakikisha kuwa kuna ukwasi wa kutosha kukidhi mahitaji ya mikopo, uchukuaji wa akiba na gharama za uendeshaji;
- (m) kusimamia ufunguaji na uendeshwaji wa akaunti;
- (n) kuajiri au kuwafukuza kazi watumishi walioko katika mamlaka yake, kulipa stahili za watumishi kama zitakavyoidhinishwa na Mkutano Mkuu, kuwatuza na kuwapandisha vyeo watumishi au kuwachukulia hatua za kinidhamu watumishi wacosaji;
- (o) kutoa taarifa stahiki kwa mamlaka zinazohusika kwa muda muafaka;
- (p) kutekeleza mapendekezo yanayotolewa kwenye taarifa za Wakaguzi wa Ndani na wa Nje na taarifa za kiuchunguzi zinazotolewa na mamlaka husika; na
- (q) kufanya kazi na majukumu mengine kadri ya maelekezo ya Bodi.

(2) katika kutekeleza majukumu yake yaliyoainishwa katika sharti dogo la (1), Meneja atawajibika kwa Bodi.

Kamati ya **58** (1) Kutakuwa na Kamati ya Usimamizi ya Chama ambayo itakuwa na Usimamizi wajumbe wasiozidi watatu watakachaguliwa na Mkutano Mkuu na hawapaswi kwa wakati mmoja kuwa Wajumbe wa Bodi, au Wajumbe wa Kamati ya Mikopo au waajiriwa wa chama.

(2) Wajumbe wa Kamati ya Usimamizi watahudumu katika nafasi hiyo kwa kipindi cha miaka mitatu na wanaweza kuchaguliwa tena kwa kipindi kingine cha miaka mitatu.

(3) Wajumbe wa Kamati ya Usimamizi watachagua Mwenyekiti na Katibu miongoni mwao. Katibu atatunza kumbukumbu zote za vikao vya Kamati ya Usimamizi.

Kazi za **59** Kamati ya Usimamizi itapaswa kutekeleza kazi zifuatazo:-

- Kamati ya Usimamizi
- (a) kufanya mapitio ya mara kwa mara kuhusu usahihi wa kumbukumbu za hesabu;
 - (b) kutoa taarifa kwenye kila kikao cha kawaida cha Bodi;
 - (c) kutoa mapendekezo ya kuboresha sera, taratibu za uendeshaji na udhibiti wa ndani na kufanya ufuatiliaji wa utekelezaji wake;
 - (d) kuandaa taarifa ya ukaguzi na usimamizi wa hesabu ya mwaka na kuiwasilisha kwenye Mkutano Mkuu wa mwaka kama Mkaguzi wa nje hataweza kufanya hivyo;
 - (e) kupendekeza kwa Bodi wakaguzi wa nje watakaofanya ukaguzi kwa mwaka wa fedha unaofuata;
 - (f) Kusimamia fedha na mali zote za Chama kwa niaba ya wanachama.
 - (g) Kufuatilia maendeleo ya miradi mikubwa ya wanachama ambayo imepatiwa

mkopo na Chama mpaka wahusika wanapomaliza marejesho.

- (h) Kutafuta ufumbuzi wa masuala mbalimbali ya kiuongozi na kushauri Mkutano Mkuu ipasavyo; na
- (i) kutekeleza majukumu mengine kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Ushirika na Kanuni zake pamoja na Masharti yake.

Kamati ya **60** Kutakuwa na Kamati ya Mikopo itakayokuwa na Wajumbe watatu, ambao Mikopo watachaguliwa na Mkutano Mkuu wa Mwaka au watateuliwa na Bodi kutoka miongoni mwa Wajumbe wa Bodi ya Chama na watapaswa kuwa na sifa zifuatazo:-

- (a) uzoefu katika masuala ya mikopo;
- (b) uwezo wa kufanya uchambuzi wa hali na mtiririko wa fedha za mwanachama;
- (c) ufahamu kuhusu uanachama;na
- (d) ufahamu na uelewa wa shughuli za eneo husika na mazingira ya kiuchumi.

(2) Kamati ya mikopo inaweza kukasimisha sehemu au mamlaka yake yote ya uidhinishaji wa mikopo, kwa kamati ya kitaalam ya mikopo ambayo inaweza kuundwa na waajiriwa na maafisa wa Chama.

(3) Kamati ya kitaalamu ya mikopo itakuwa na wajumbe wasiozidi watano.

(4) Pale ambapo mamlaka ya uidhinishaji wa mikopo yamekasimishwa kwa Kamati ya kitaalamu ya mikopo, kamati hiyo itapaswa kuandaa muhtasari wa shughuli zake zote zinazohusu mikopo na kuiwasilisha kwenye vikao vya Bodi vya kawaida.

Wajibu wa **61** (1) Kamati ya Mikopo au Kamati ya Kitaalamu itapaswa:-

- Kamati ya
Mikopo au
Kamati ya
Kitaalamu
- (a) kukutana mara kwa mara kuzingatia ukubwa wa shughuli zake kwa ajili ya kupitia na kutoa maamuzi, ila isipungue kikao kimoja kwa mwezi na maamuzi yatafanywa kwa wingi wa kura za Wajumbe wa Kamati na yatawekwa kama

kumbukumbu ya kikao;

- (b) kutoa ushauri kwa wanachama kuhusu ukopaji na matumizi ya mikopo kwa busara;
- (c) kufanya mapitio ya maombi ya mikopo na kuyatolea maamuzi kwa kuzingatia kikomo cha mamlaka ya Kamati na sera ya mikopo;
- (d) kuhakikisha kwamba dhamana ya kutosha imewekwa kwa kila mkopo na kwamba Chamakinakuwa na udhibiti wa dhamana husika hadi mkopo wote utakaporejeshwa;
- (e) kufanyia kazi maombi ya mwanachama kuhusu marekebisho kwenye vigezo na masharti ya mkopo ilimradi tu marekebisho hayo yanalandana na sera ya mikopo ya Chama;
- (f) kuhakikisha kuwa mikopo inatumika kwa madhumuni yaliyokusudiwa;
- (g) kutoa kipaumbele kwa maombi ya mikopo yenye kiwango kidogo kama mahitaji na masharti ya mkopo yako sawa, iwapo fedha zilizopo hazitoshelezi kukidhi maombi yote ya mikopo yaliyowasilishwa; na
- (h) kufanya shughuli nyingine kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Ushirika na Kanuni zake.

(2) Mamlaka ya ukopeshaji na mazuo yoyote kuhusu Kamati ya Mikopo au Kamati ya itaalamu ya mikopo yataainishwa kwenye sera ya mikopo.

(3) Haitaruhusiwa katika mazingira yoyote kwa mtu kuidhinisha maombi ya mkopo wake mwenyewe.

Akidi ya **62** Vikao vya Kamati ya Mikopo vitakuwa halali pale vitakapokuwa na Vikao vya mahudhurio ya wajumbe wasiopungua wawili (2).

Kamati ya Mikopo

Rufaa dhidi **63** Mwanachama wa TANESCO SACCOS anaweza, kukata rufaa kwa

ya maandishi, dhidi ya maamuzi yaliyofanywa na Kamati ya Kitaalamu kwa Kamati
maamuzi ya Mikopo na maamuzi yaliyofanywa na Kamati ya Mikopo kwa Bodi ya Chama
ya Kamati ambayo maamuzi yake yatakuwa ya mwisho.

Sababu za **64** (1) TANESCO SACCOS inaweza kufutwa:-

Chama
kufutwa

- i. Kwa amri ya Mrajis wa Vyama vya Ushirika; na
- ii. Kwa maombi ya wanachama wasiopungua robo tatu (3/4) ya wanachama wote.

Ufilisi **65** (1) Ufilisi wa TANESCO SACCOS Ltd utafanywa kwa kufuata utaratibu kama ulivyoainishwa chini ya Sheria.

(2) Pale ambapo Mfilisi atakuwa amekamilisha ufilisi na kuwa amewalipa wadai wote wa chama, bakaa ya fedha za chama zitagawiwa kwa waliokuwa wanachama wa TANESCO SACCOS Ltd wakati wa kufutwa kwake kwa uwiano ulio sawa.

SEHEMU YA KUMI NA MOJA

MASHARTI MENGINEYO

- Viongozi kutunza siri **66** Wajumbe wa Bodi, Watendaji Wakuu na watumishi wa TANESCO SACCOS watapaswa kutunza SIRI kuhusu kumbukumbu zote za maisha ya mwanachama binafsi, isipokuwa masuala ya utoaji na ukusanyaji wa mikopo ambayo Bodi inaweza kuchukua hatua zozote za lazima dhidi ya walipaji wasiokuwa waaminifu.
- TANESCO SACCOSku unguna na taasisi nyingine **67** (1) TANESCO SACCOS inaweza kuungana na Chama kingine cha ushirika kuanzisha Mradi wa pamoja wa ushirika au kuungana na kampuni au taasisi unguna na taasisi nyingine isiyo ya ushirika kuanzisha Ubia wa pamoja.
- taasisi nyingine **(2)** TANESCO SACCOS inaweza kuungana na Vyama vingine na kuunda Chama Kikuu cha Ushirika.
- Bima ya mali na fedha za Chama **68** TANESCO SACCOS itakuwa na wajibu kuhakikisha usalama wa mali na fedha kwa kukata bima.
- Mabadiliko ya Masharti **69** Masharti haya yanaweza kubadilishwa kwa kufuata taratibu zilizowekwa na Sheria ya Vyama vya Ushirika, 2013 na Kanuni zake na hayatakuwa halali kutumika mpaka yatakapoidhinishwa na kusajiliwa na Mrajis.
- Utatuzi wa migogoro **70** (1) Mgogoro wowote unaohusu shughuli za TANESCO SACCOS kati ya wanachama wake au watu wanaowalalamikia, au kati ya mwanachama au watu ambao wanadai na Bodi au Afisa yeyote, au kati ya TANESCO SACCOS na Chama cha ushirika kingine au Mmoja huduma utasuluhishwa kwa njia ya amani kupitia majadiliano au maridhiano.
- (2) Ikiwa mgogoro chini ya sharti dogo la (1) haujasuluhishwa kwa amani ndani ya siku 30, mgogoro huo utapelekwa kwa Mrajis kwa usuluhishi kupitia Fomu Na. 13 iliyoainishwa katika Jedwali la Kwanza la Kanuni za Vyama vya Ushirika za mwaka 2015.

(3) Kupelekwa kwa usuluhishi chini ya sharti dogo la (2) kunaweza kufanywa na Bodi au TANESCO SACCOS kwa azimio la Mkutano Mkuu au na mhusika yeyote katika mgogoro, au na mwanachama yeyote wa TANESCO SACCOS kama mgogoro unamhusu Mjumbe wa Bodi kudaiwa kiasi cha fedha na Chama.

(4) Katika kupeleka mgogoro kwa Mrajis chini ya sharti dogo la (3), mlalamikaji atapaswa kupeleka nakala ya marejeo kwa ajili ya mlalamikiwa.

(5) Katika kupokea marejeo chini ya sharti dogo la (2), Mrajis ataweka tarehe ya kupokea na kutuma nakala kwa mlalamikiwa na wahusika wote ambao kwa maoni yake mgogoro huo unawahusu.

(6) Baada ya kupokea marejeo ya mgogoro katika sharti dogo la (5), mlalamikiwa atapaswa ndani ya siku kumi na tano tokea tarehe ya kupokea, kuwasilisha maelezo ya kujibu kwa Mrajis.

(7) Taratibu nyingine za utatuzi wa migogoro baada ya hatua ya sharti dogo la (6) zitafanyika kwa kuzingatia kanuni ya 130 ya Kanuni za SACCOS za mwaka 2014 au kanuni ya 83 ya Kanuni za Vyama vya Ushirika za mwaka 2015.

Mgongano wa tafsiri ya Masharti
71 Endapo kutatokea mgongano kuhusu tafsiri ya Masharti haya, suala hili litapelekwa kwa Mrajis wa Vyama vya Ushirika kwa ajili ya maamuzi ya Masharti

Masharti haya yamethibitishwa na wanachama wafuatao kwa niaba ya wanachama wote wa TANESCO SACCOS Ltd:

Na.	Jina la Mwanachama	Saini	Tarehe
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			

19			
20			

DAR ES SALAAM

Tarehe _____

Mrajis wa Vyama vya Ushirika
